

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ดังนั้นการจัดการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ของประชาชน จะทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพราะถ้าพลเมืองของประเทศได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ก็สามารถพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยาวนานเพื่อให้มนุษย์สามารถเรียนรู้ คิดแก้ปัญหาอย่างมีคุณธรรม สามารถที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายในช่วงชีวิตของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งท้องถิ่นและชุมชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา สถานศึกษาเองก็ไม่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างหลากหลาย และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนได้แท้จริง นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เราทุกคนจะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และเอกชนในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาคคน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) (2554: คำนำ) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ การบริหารแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จะบังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่การกิจได้นั้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับ การเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 จามจุรี จำเมือง (2558) ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มาตรา 57 ให้นิวยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา

พระราชบัญญัติศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2555 : 20) ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงาน ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ไว้ในมาตรา 10 กำหนดให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายที่ประสงค์จะให้ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อาจดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการและบุคลากร สิทธิประโยชน์ตามความเหมาะสมให้แก่ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ มาตรา 14 (5) ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น ๆ รวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการศึกษา และในมาตรา 18 ให้สถานศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนประสานงานและการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับภาคีเครือข่าย

ในส่วนของการสร้างภาคีเครือข่าย มุ่งเสริมสร้างพลังภาคีเครือข่ายการศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการเป็นกลไกการประสานพลังขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่ประชาชนให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาและศักยภาพของภาคีเครือข่ายให้มีความรู้และสมรรถนะในการส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือของภาคีเครือข่ายการศึกษาในการสร้างการศึกษาและการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการเข้าถึงหลักประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะเกิดแรงผลักดันให้เกิดการประสานความร่วมมือ ร่วมใจของภาคีเครือข่ายการศึกษาจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้ทำงานร่วมกันได้ดี บนพื้นฐานการยอมรับและเข้าใจในประโยชน์ของการร่วมมือปฏิบัติงาน ซึ่งภาคีเครือข่ายมีความสัมพันธ์ในการกระตุ้นและประสานงานแหล่งเรียนรู้ แหล่งความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อรับและส่งหรือถ่ายทอดความรู้ประเภทต่างๆ ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการที่จะทำงานแบบเครือข่ายการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย ก็คือ การทำงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับบุคคล และหน่วยงานอื่น โดยที่ต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนตามภาระหน้าที่ตามความถนัด และตามความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กรเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการให้ประโยชน์สูงสุดด้านการศึกษาแก่ประชาชนหรือผู้มาใช้บริการ นั่นเอง

ผู้นำชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการเป็นตัวแทนไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามขององค์กร เป็นนักพูดที่ดี เป็นนักเจรจาต่อรอง เป็นผู้สอนที่ดี สามารถสร้างทีมงานได้ ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาทางเทคนิคได้ ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะพิเศษกว่าบุคคลธรรมดาในแง่ของการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านการศึกษา โดยผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการสถานศึกษา แต่ปัญหาที่สำคัญของการจัดการสถานศึกษา คือ ขังขาดการมีส่วนร่วมของบุคคลภายนอกสถานศึกษา ดังนั้นการที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในการจัดการสถานศึกษาได้นั้นจะต้องมีผู้นำหรือผู้ชักจูงให้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้นำในท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ครู กศน.ตำบล เป็นต้น ซึ่งผู้นำในท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนได้อย่างดียิ่ง และจะเป็นกลวิธีที่จะทำให้บุคคลในท้องถิ่นคล้อยตามหรือปฏิบัติตาม ด้วยเหตุนี้สำนักงาน กศน. จึงได้จัดทำนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ 2558 ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นกรอบทิศทางและเครื่องมือการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในอันที่จะอำนวยโอกาสให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศ อาทิ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2557 : 14) กำหนดในจุดเน้นการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชนหรือภาคีเครือข่าย ไว้ดังนี้

2. จุดเน้นด้านผู้จัดบริการและภาคีเครือข่าย

2.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท คณะกรรมการกศน. จังหวัด คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการกศน.ตำบลและครูกศน.ตำบลทุกคน ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 มีการประสานเชื่อมโยงการทำงานตามโครงสร้างภายในหน่วยงานกับภาคีเครือข่าย ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบายและเป็นผลสัมฤทธิ์ เป็นเป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน

2.3 กศน.ตำบลทุกแห่งใช้แผนจุดภาคระดับตำบลเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมหรือออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทางการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยมีข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ สภาพทางกายภาพของชุมชน ปัญหา / ความต้องการทางการศึกษาของประชาชนกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มแต่ละประเภท แหล่งวิทยากรชุมชน (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนกายภาพและทุนการเงิน) เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีการปรับข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันทุกรอบปีงบประมาณ

อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่เป็นพื้นที่ที่มีสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากมีพืชผลทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กาแฟ เป็นต้น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมง จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าว ทำให้เจอกับปัญหาในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน สาเหตุเกิดจากการที่ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาว่างเพราะต่างก็ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว จึงเป็นเรื่องที่ยากที่จะทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพร้อม ๆ กัน ฉะนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะทำให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น และยังทำให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนเป็นพลังชุมชนในการทำกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับภาครัฐและผู้นำชุมชนด้วยว่า มีการเข้าถึงประชาชนในชุมชนมากน้อยเพียงใด และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้หรือไม่ หากทุกคนไม่มีความร่วมมือกันและไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน ก็จะทำให้ชุมชนไม่พัฒนาและไม่มีความเข้มแข็ง เพราะฉะนั้นผู้นำชุมชนจะต้องมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ มีหน้าที่จัดและส่งเสริมการพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกรูปแบบ และให้เป็นไปตามนโยบายการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แสดงให้เห็นว่างานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นไม่สามารถที่จะบรรลุผลสำเร็จได้เต็มที่ และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ถ้าให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานเพียงฝ่ายเดียว แต่จะบรรลุผลได้ดีเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่ถ้ามีภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการด้วย จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัด

กระบี่ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ดีขึ้นตามลำดับ

2. ประเด็นปัญหาการวิจัย

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการมีสภาพเป็นอย่างไร และมีเรื่องใดบ้าง

2.2 ผู้นำชุมชน ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่ามีความเห็นว่ามีแนวทางใดบ้างที่จะส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

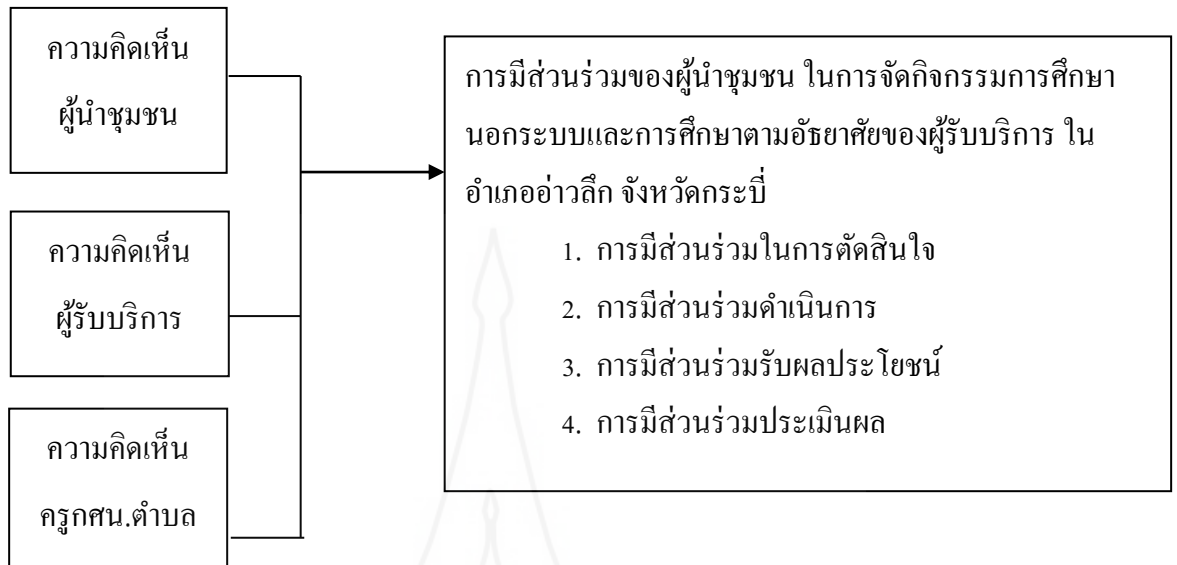
3.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

3.3 เพื่อเสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึกจังหวัดกระบี่ ตามแนวคิดของโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ Cohen and Uphoff (1980) อ้างถึงใน มัลลิกา เขียวหวาน (2546: 12) ซึ่งมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making)
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ (implementation)
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (benefits)
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล (evaluation)

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

5.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มาจากการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่และกฎหมายลักษณะการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งในที่นี้หมายถึง ครู กศน.ตำบล ผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ รวมทั้งหมด 31,820 คน ประกอบด้วย

1. กำนันประจำตำบล	จำนวน	9 คน
2. ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน	43 คน
3. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	9 คน
4. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน	104 คน
5. นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล	จำนวน	2 คน
6. สมาชิกสภาเทศบาลตำบล	จำนวน	24 คน

7. ครู กศน.ตำบล	จำนวน 11 คน
8. ผู้รับบริการ	จำนวน 31,618 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้นำชุมชน จำนวน 191 คน และครู กศน.ตำบล จำนวน 11 คน ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนรวม 202 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเกรจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการ จำนวน 379 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ผู้รับบริการและครู กศน.ตำบลกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลภายในชุมชนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในพื้นที่ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาเทศบาล

6.2 กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ กิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย

6.3 ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ครู กศน.ตำบลมีสถานภาพเป็นพนักงานราชการ เป็นตัวแทนของภาครัฐ เข้าไปปฏิบัติงานในชุมชนมี กศน.ตำบล เป็นฐานปฏิบัติงาน มีหน้าที่หลักในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ประชาชนในรูปแบบกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

6.5 ผู้รับบริการ หมายถึง นักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่เข้ามารับบริการงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

6.6 การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การเข้าร่วมของกลุ่มบุคคลในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนิน

กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่เป็นไปในรูปของผู้เข้าร่วม มีส่วนกระทำให้เกิดผลของกิจกรรมนั้นๆ ทุกกระบวนการ หรือทุกขั้นตอน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

6.6.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดความต้องการและค้นหาปัญหา โดยผู้นำชุมชน ผู้รับบริการและครู กศน.ตำบล เป็นผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนในการหาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำ

6.6.2 การมีส่วนร่วมดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายและกำหนดลักษณะ / แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม ตลอดจนการวางแผนรูปแบบและวิธีการการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การเขียนผังการจัดกิจกรรม การนำกิจกรรมไปใช้ และการประเมินผล

6.6.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ทั้งเชิงปริมาณ คือ การช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ แรงงานและผลประโยชน์ในเชิงคุณภาพ คือ การบริหารและการประสานงาน

6.6.4 การมีส่วนร่วมประเมินผล หมายถึง การประเมินว่าการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อยเป็นการประเมินความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินสรุปรวบรวมขอในแต่ละกิจกรรม

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่

7.2 ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้รับบริการในโอกาสต่อไป